

Broder Brorsons jubelprædiken for 100-året for enevælden

Taler

Broder Brorson
Biskop

Dato

16. oktober 1760

Sted

Dronninglund Kirke

Omstændigheder

Prædikentekst: Salmernes Bog kapitel 18, vers 50-51

Jeg vil synge dit Navn Lov, som beviser sin Konge store Saligheder, og gjør Miskundhed imod sin Salvede, imod David, og imod hans Sød ævindelig.

Saa mange ere Ordene: Hellige Fader! Hellige os i din Sandhed; Thi dit Ord er Sandhed! Amen!

Exordium.

Kong. 2. v. 4. Dersom dine Børn bevare deres Veye, at vandre for mit Ansigt i Sandhed, af deres gandske Hierte, og af deres gandske Siæl, da skal, sagde han, dig ikke fattes en Mand paa Israrel's Stoel.

Elskeligste og med JEsu Blod dyre igienkiøbte Siæle!

Ordene, som vi denne Sinde i JEsu Navn have besluttet og foresat os til en kort Indgangs Tale at forklare for eders Kierlighed paa denne store og uskatteerlige Himme-høye og hellige, ulignelige og mageløse Allernaadigste og Himmel-givne Konge, Kong Friderich den Femte af Navnet, men i Gavn og Gierning virkelig Kong Friderich, den Store, ja Allerstørste, Kong Friderich den Gode, ja Allerbeste, Kong Friderich den Elskelige, ja den Allerelskeligste, Selv har givet mig Leylighed og Anledning at udvælge, i det han Allernaadigst har anbefalet, at vore oplæste Indgangs Ord skulle være den Text, som i Kiøbstæderne til Froeprediken skulle afhandles;

Men da jeg tænkte, at Landmanden har havt fra Begyndelsen af lige saa stor Deel

i Regieringens lyksalige Forandring fra et Val-Rige til et Arve-Rige, fra en indskrænket til en u-indskrænket Enevolds Magt og Herredømme, lige saa stor Part i de Lyksaligheder, som fulgte med denne allerønskeligste Forandring, og endelig lige saa stor Glæde af den allersødesteligste Enevolds Magtes Vedvarende og Bestandighed, som nu i 100 Aar i disse Riger og Lande har ved HERrens Naade og til Undersaatternes Lyksalighed vedvaret, som nogen anden Stand i Riget har havt, eller bør have, holdte jeg for billigt, at vi paa Landet skulle høre samme Texter forklare, som de i Kiøbstæderne, og des Aarsage har til Indgangs Ord til Høymesse udvalgt den Allernaadigste anbefalede Froeprædikens Text, og til Aftensang agter i Steden for Indgang at betiene mig af Tolvprædikens Texten.

Naar dette i Forvejen er sagt, begive vi os i GUDs Navn til vores Indgangs Ords nærmere Forklaring, og love deri med HERrens Bistand at forestille eders Kierlighed:

GUDs uforskyldte, men fuldkomne Løfte til David om hans, og hans Sæds Lyksalighed.

Betragte vi GUDs Forjættelser og Løfter i Almindelighed, finde vi

At de i et og andet ere hinanden ulige, dog derhos Hinanden i eet og alt gandske lige.

1. Siger, jeg, ere de hinanden i et og andet ulige, Saaledes er der Forskiel paa dem i Henseende til Gaverne, eller det, som loves af HERren. Nu lover HERren timelige Velgierninger: Før Faldet lover GUD Adam Rettighed, Magt og Frihed til at bruge alle skabte Ting til hans Føde og Fornøjelse. Gen. I. v. 28, 29 og 30.

Og efter Faldet skienkes ham Livet, som han ved Syndefaldet Gen. 2. v. 17. Havde forbrudt, og forundes Midler til Livets Ophold, som dog skulle sankes og samles med Møysommelighed. Gen. 3, 19.

For Syndfloden faar en Noah Løfte om at frelses fra Flodens Vande, og den derved overhængende Fare. Gen. 6. v. 18. Cap. 7. v. 1.

Efter Syndfloden faaer han den Forsikring, at alt det, som opfylder Jorden, Gen. 9. v. 2. pryder Jorden, v. 2. beriger Afgrunden og Havet, v. 2. skal være i hans og

hans Afkoms Hænder, og dem givet til legemlig Føde og Vederqvægelse. Samme eller deslige Løfter igientages derefter til Abraham, Isaach, Jacob, David og flere, som Tiden ey tillader at opregne.

Imidlertid har de fremfarne Tider viist og den nærværende Tid viser endnu, at Løftet staar fast, er uryggelig, og daglig opfyldes paa Adams og Noæh Efterkommere; Thi af hans Haand mættes alt det, som lever med Velsignelse. Psalm. 145. V. 16.

Ved hans Haand befries og beskiernes alt det, som staar i Fare, eller kunde være Fare underkast; Thi han skal befrie Øyet fra Graad, og Foden fra Stød. Psalm. 116. V. 8.

Han skal befale sine Engle om dig, og bevare dig paa alle dine Veye. Psalm. 91. V. 12.

Videre lover HERren aandelige Velsignelser, som ere endnu store og vigtigere. Vigtigt er det, at GUD selv ved hans Løfte har taget sig paa at være en Epistemester for Legemet, som dog er Jord, skal blive til Jord igien, kunde ligesom andre Creaturers Legemer med Jorden og de øvrige Elementer opbrændes, og til intet giøres, dersom det menneskelige Legeme ey var begavet med en udødelig Siæl, og en Aand, som HERren selv havde indblæst. Gen. 2. v. 7.

Vigtigere ere desaarsage HERrens Løfte om de aandelige Velsignelser, da de angaae det, som en kand forgaae: Da det vedkommer det, som bliver i Ævighed, jeg meener vor udødelige og dyrekøbte Siæl. Hvad Nytte var det vel, at vore Legemet kunde mættes, naar vore Siæle, som ogsaa er et Væsen, der trænger til sin Ophold, skulle hunge?

At vore Legemer kunde vederqvæges, og deres Tørst lædskes, naar vore Siæle skulle tørste? At vore Legemer kunde klædes imod Vinterens Kulde og Solens Heede, naar vore Siæle vare blotte og nøgne for HERrens straffende Retfærdighed og Vrede, nøgne og blotte for Lovens Forbandelse, Samvittighedens Fordømmelse, og Satans Anklagelse, blotte og nøgne for Trængsel og Modgang, Nød og Gienvordighed, hvilket er enten som en haard Vinter, der indfalder, og haardt medtager Menneskenes Siæle, eller som en heed Svel, der svier, skolder og brænder til de allernederste Steder i Helvede.

I Sandhed de legemlige Forjættelser kunde lidet hielpe; Thi uden de anndelige og ævige Forjættelser blev ey meere sagt, end at du skal, o Menneske! Leve i Tiden, men i Tid og Ævighed skal din Siæl hungre og tørste; Du maa klæde og mætte dit Legeme med alt Got, men din Siæl skal hungre ihjel af Mangel paa Faderens Kierlighed, som er det Brød, der allene kand mætte Siælen. Luc. 11, 5. og 11. Din Siæl skal fryse ihjel af Mangel paa JEsu Retfærdighed, som er det Klædebaand, der kand skiule og pryde Siælen. Matth. 20, 12. 2 Cor. 5, 3. Eph. 4, 24.

Din Siæl skal tørste ihjel af Mangel paa den Hellig Aands Samfund og Deelagtighed, der er det Vand, som kan vederqvæge Siælen; Es. 44, 3. 4. Men anderledes er Herrens sindet. Har og bærer han saadan en Kierlighed for Menneskene, at han lover at forsørge, forsyne og opholde deres Legemer, som er den mindste, ringeste, foragteligste og forraskeligste Deel af Mennesket, hvor meget meere skulde han da ikke tænkte paa Siælen, som den fornemmeste Deel?

Han har og redelig tænkt derpaa; Thi ligesom han allerførst tænkte paa Adams legemlige Underholdning i Uskyldigheds Standen, og strax efter Skabelsen gav Adam de første Løfter derom, hvorom jeg før har erindret, saa tænkte han og efter Faldet allerførst paa Adams og Evæ, ja alle deres Efterkommeres Siæle. Disse Siæle gav han Løfte om et aandeligt Liv: Siælene maatte ey døe med Legemerne: De skulle og ræddes: De skulle og opholdes: De skulle ogsaa mættes: De skulle ogsaa have deres Vederqvægelse: Betænker, mine Elskelige! Hvad Adam meest trængte til efter Faldet.

Paa Legemets Vegne trængte han til intet: Verden var fuld af Frugt og Creaturer: Han med Hustrue vare de eeneste Mennesker i Verden: Ingen kunde for dem giøre dyr Tid: Alle Ting var i deres Vold og Magt, v. De havde alt det som HERren havde lovet dem, Regiering over alle skabte Creaturer, nok til at mætte deres Hunger paa, nok til at lædske deres Tørst med, og deres Nøgenhed skiulede HERren selv; Men hvormed skulle deres Siæle fødes, lædskes og klædes? Jeg svarer: HERren skaffer Raad og Rædning, Brød og Suul, ved hans Forjættelse om JEsu Ankomst i Kiødet. Gen. 3, 15. Hvilken Forjættelse han ogsaa igientager, foruden til andre, saavel før som efter Noæh Tid, som dog især til Noah. Gen. 9, 26. Altsaa er det en u-imodsigelig Sandhed, at HERren strax efter Faldet søgte at oplive, forfriske og vederqvæge Adams Siæl med det Løfte, han uforskyldt gav, angaaende vor milde Frelsers Ankomst.

Til Beviis paa HERRens Løfter, saavel i Henseende til det Legemlige som i Henseende til det Aandelige, har jeg anført Adam og Noah, eendeel fordi Adam og Noah ere begge at ansee som Stam-Fædre for det gandske menneskelige Kiøn, og des Aarsage imodtog disse guddommelige Løfter, ey for deres egne Personer allene. Men end og for alle deres Efterkomere; Og eendeel fordi disse Forjættelser, i sær de Aandelige ere Grund til alle andre Forjættelser, som siden i enhver Tid og Alder, ja paa et hvert Blad og Side i den Hellige Skrift igientages. Disse Forjættelser ere som Morgenstiernen, der giver noget Lys, men lover meere. De følgende Forjættelser under Patriarcherne og Propheterne, under Apostelene og Evangelisterne ere som Soelen ved Middags og Midsommers Tider.

Havde HERRen ey meddelt Adam og Noah de omtalte Løfter og Forjættelser om Christo, kunde de øvrige og følgende ingenlunde have været givne: Paa de første beroe de sidste: At de første flyde de sidste, om Syndernes Forladelse, Es. 55. V. 7. om Fred med GUD. Es. 57. V. 19. Om Samfund med GUD, Es. 75. V. 15. Om Adgang til GUD, Psalm. 50. V. 15. Om Kraft af Ordet, Es. 55. V. 10, 11. Om Føde og Næring ved Ordet, Psalm. 119. V. 105. Om Befrielse fra Syndens Magt og Herredømme, Hof. 14. V. 5. fra Syndens Skyld og Straf, Hof. 13, 14. Om Aandens Førelse og Ledsagelse, Psalm. 143. V. 10. Om Sacramenternes salige Brug og Anvendelse. Psalm. 23. V. 1, 2, 3.

Med et Ord: GUDs Forjættelser, angaaende de aandelige Velsignelser, ere saa store, herlige, hellige og salige, at hver Tunge, som kan tale, hver Forstand, som kand fatte, hvert Øye, som kand see, bør bekiende, tilstaae og indsee med den allerdybeste og allerinderligste Taknemmelighed, at HERRens Tanker hans Forjættelser og Løfter ere dyrebare for os: Hvad er deres Summer mange? Psalm. 139. V. 17.

Endelig ere GUDs Forjættelser, som angaae det ævige Gode; Jeg vil ikkun anføre et eller to Beviser derom, som vel end og kunde synes at være til Overflod, da Sagen er saa soeleklar. Det første Beviis tager jeg af Røveren, der hængte paa Korset, paa Siden af JEsu; Til ham heder det: I Dag skla du være med mig i Paradis. Luc. 23. V. 43. Men at ingen skal tænke, at det allene var Røveren paa Korset, som fik slige Forjættelser, saa bad jeg, at de Sprog, som anføres Apoc. 2. v. 7, 10, 17, 26, 27. Cap. 3. v. 12. 21. Item Matth. 25. V. 34. Maatte efterlæses, i hvilke anførte Skriftens Sprog tydelig nok vises, at alle de, som lade sig deeltiggigøre i de aandelige Velsignelser, ey heller skal miste det, som GUD lover at meddeele i Ævigheden.

Til Slutning, før jeg forlader den Materie om den Forskiel, som er giort imellem GUDs Løfter i Henseende til Gaverne, eller det, som loves, finder jeg mig endnu forbunden til at melde, at de udlovede Gaver mestendeels følges ad, og de giorte Løfter staae i saadan Forbindelse med hinanden, at de neppe kand skiller ad. Naar vor milde Frelser Matth. 6, 33. Opmuntrer hans Tilhørere til at søge de aandelige gode Ting, som han der kalder GUDs Rige og hans Retfærdighed, lover han tillige, at alle disse Ting, det er, alt andet Godt, som er lovet i Naturens, Naadens og Ærens Rige skal tillegges dem. GUD lover de legemlige Velgierninger rc. Tid at leve i, Mad at leve ved, Klæder at klæde sig med, Vand at drikke af, derfor og i det Øyemerke, allene, at de kunde overtales til at tage og annamme de aandelige Velsignelser.

De aandelige Velsignelser lover han, at de derved kunde beqvemmes, beredes og bekræftes til at imodtage de ævige Velsignelser i Døden. Alle GUDs Forjættelser ere des Aarsage som en Kiede, der bestaar af adskillige Leed, og dog alle samlede, sigte til et Brug. Saa længe Kieden er heel, er Kieden til Eyerens Brug og Fornøyelse; Men brister et Leed, kand Kieden ey gjøre meere den Tieneste, hvortil den er dannet. Saaledes ogsaa annammes de legemlige Velsignelser, men hans Forjættelser om de Aandelige forkastes; End meere annammes begge til een Tid, Men een af begge misbruges, foragtes, forsømmes og tilsidesættes, hvad Glæde og Ære har da GUD? Hvad Naade og Salighed har da Menneskene af alle disse guddommelige Løfter? Kieden er brusten: Den er sønderslidt: Den er sønderreven: Den er splidt ad, og altsaa bleven uduelig til at sammenknytte, sammenbinde, sammenføye GUD og Menneskene, hvortil dog alle GUDs Forjættelser sigte, saa at det kand hede om saadanne, som David siger i Psalm. 2,3.

Om hine og alle dem, som misbrugte GUDs Forjættelser: Lader os sønderrive deres Baand, og kaste deres Reeb fra os. End ydermeere: De Løfter om de legemlige Velsignelser ere allene Indbydelser til noget større og høyere: Det er med GUDs Løfter, som med JEsu Gierninger: De vare ikkun Tegn til noget større, høyere, helligere, herligere og saligere. Naar han helbreder den Verkbruden, siger han selv Matth. 9, 6. at det skeer, fordi enhver skal see og kiende, at han har Magt til at forlade Synderne. Naar han gjør andre Mirakler, kaldes de allene Tegn, det er Forvarsel for noget større og herligere, som skulde følge paa.

Saaledes har det sig og med HERrens Løfter om det Legemlige: De ere Tegn til noget større. Naar GUD lover at udføre Israels Børn af det Ægyptiske Slaverie, ingen nægter, at det jo var en legemlig Velgierning, men mon det ikke tillige var Tegn til Menneskenes Udgang fra Satans Magt, Rige og Herrredømme? Naar GUD lover at sende Israels Børn Manna af Himmelen, enhver tilstaaer, at det var en legemlig Velgierning; Men mon de ikke ogsaa maa tilstaae, at det tillige var et Tegn eller et Forbillede paa JESUM, der er det sande Livsens Brød. Joh. 6, 35. Jeg er det Livsens Brød, hvo som kommer til mig, skal ikke hungre. Naar HERren lover at indføre Israel i det forjættede Land. En legemlig Velgierning; Men mon samme ikke være et Tegn til den aandelige Indførsel i JESU Rige? Jeg kunde bevise alle anførte Deele, men da Tiden ey tillader at opholde os længere ved den Materie, giver jeg mig derfra, og følger da at bevise den 2den Ulighed imellem GUDs Forjættelser i Henseende til de Personer, som Løfterne gives.

Nogle strække sig til den gandske Verden og alle skabte Ting i Verden, *v. gr.* Regnbuen et Tegn til og Løfte om en almindelige Velsignelse, som HERren gav, ey til Noah og hans Afkom allene, Gen. 9. v.9. men end og til enhver levende Siæl af Fugle, af Qvæg og af alle vilde Dyr paa Jorden, Gen. 9. v. 10. At ingen almindelig Vandflod efter den Dag skulde fordærve Jorden, v. II. Til ævig Tid. V. 12. Andre strækker sig til det menneskelige Kiøn allene, *v. gr.* Den Forjættelse om JESU Ankomst, der skulde vederfares alt Folket. Luc. 2, 10. Om den Forjættelse om JESU almindelige Velfærd og Fortieneste, der strækker sig uden Forskiæl til alle fra Adam af og til de sidste Mennesker ved Tidens Omvexling, skriver Apostelen Paulus til de Ebr. 9, 5. at der er skeet en Død til Forløsning af Overtrædelser. *Conf.* Ebr. 2, 14. 15.

Vor Frelser, naar han beskriver Menneskets Befrielse og Antagelse til Naade ved sig selv, siger saa betænkelig: Joh. 3, 16. Saa elske GUD Verden, NB. Ey Himmelen, ey heller Himmelen Indbyggere, ey Havet og Havets Beboere, ey Helvede eller Helvedes Indvaanere, men Verden, at han gav sin Søn den Eenbaarne, hvorved vor Frelser ey taler om andre, en Mennesker i Verden, hvilke her kaldes Verden, eller nævnes her med saadant et Navn, a) fordi de ere de fornemmeste iblant de synlige Creaturer i Verden, b) fordi de ere iblant alle Creaturer meest findede, meest lystende, meest begiærlige, meest fordybede i Verdens Løfter og Forfængeligheder.

Den heele Verden er det, som Faderen har givet slige Løfter, som ingen Engel og intet Creatur er bleven eller kunde i Ævighed blive delagtig i.

Andre Løfter og Forjættelser giver HERren allene til visse Lande og Riger, visse Folk og Nationer, som *v. gr.* Til Canaan og Jacobs Afkom, saa at Jsrael selv maa bekiende: Psalm. 3, 9. Din Velsignelse er over dit Folk, og med Forundring maa sige: Psalm. 147. V. 20. Han haver ikke saa gjort ved noget Folk.

Snart gives de allene til visse Familier, *v. gr.* Til Abraham, Gen. 17. Til David, hvorpaa vor Jndgangs Ord kand tiene til et Beviis, *rc.* Snart til visse Stænder, *v. gr.* Til Ære-Standen, Exod. 3, 12. Josv. I, 9. til Lære-Standen, Exod. 4, 15. Matth. 28, 20. Til Nære-Standen, Psalm. 128. V. 1, 2, 3, 4. til Naade-Standen om den børnlige Rettighed, Rom. 8, 17. Om Syndernes Forladelse, Act. 10, 43. JEsu Retfærdighed, Rom. 5, I. 2. Rom. I, 3, 14. Glæde i den Hellig Aand, Rom. 14, 17. Aandens Forsikring og Vidnesbyrd om GUDs Naade, Rom. 8, 16. Aandens Tilladelse og Bistand i at bede, Rom. 8, 15. Troens rensende Kraft, Act. 15, 9. Troens overvindende Kraft, I Joh 5, 4. Troens saliggjørende Kraft, Marc. 16, 16. Med videre, som tildeels under de aandelige Forjættelser ere opregnede og beviste.

Jeg er des Aarsage her des kortere, og allene til Slutning vil sige, at disse og andre deslige utallige flere Forjættelser har de Troende, og ingen anden: De Ugudelige have ingen Part deri: Fra alle disse og flere Forjættelser ere de udelukte, ligesom Hunden af Helligdommen; Derfor siger og David i Psalm. 50. V. 16. Men GUD sagde til den Ugudelige: Hvad kommer det dig ved at fortælle mine Skikke; Og vil du tage min Pagt i din Mund? Matth. 7, 21. Ikke enhver, som siger til mig: HERre! HERre! Skal indgaae i Himmeriges Rige, men den, som gjør min Faders Villie, som er i Himlene.

Endelig til Slutning ere der og guddommelige Løfter, som vedkomme en eller anden enkelt Person, *v. gr.* I Samuels I. v. 17. Hvor Hanna faaer det Løfte af HERren ved Eli: Jsraels GUD give dig din Begjæring, som du haver begjæret af ham. Luc. I, 30. 31. 32. 33. Hvor Maria faaer det Løfte af ham ved Engelen, at hun skulde være Moder til al Verdens Frelsere. Et Løfte, som ingen Qvinde enten har faaet, eller kand faae, men tilkommer hende allene.

Endelig er der Forskiel paa HERrens Løfter i Henseende til Maaden, de gives paa. Nogle Løfter ere givne uden Vilkaar, andre med Vilkaar. Først ere nogle givne uden Vilkaar, saa at, om end Jorden bævede, Himlen skælvede, Helvede rystede, al Verden de Store med de Smaa rustede sig imod disse Forjættelser, maatte de dog opfyldes og staae ved Magt: Lad Hedningene fnyse: Lad

Kongerne fremstille dem: Lad Fyrsterne raadslaae: Lige got: HERRen, som sidder i Himlene, leer ikkun ad dem: Han bespotter dem: Psalm. 2, 4. Han gjør lige fuldt alt, hvad ham behager, i Himmelen og paa Jorden. Psalm. 135. V. 16. Det Raad, han har beskikket, det Løfte, han har givet, at han vil fra Himmelen skikke hans Søn, og derved lyksaliggjøre Jorden, hvorom David taler i Psalm. 2. v. 7. skal til Punct og Prikke opfyldes. JESus selv maa derfor bekiende før hans Udgang af Tiden, og hans Jndgang til hans Herlighed: Det er fuldkommet. Joh. 19. V. 30.

Dernæst ere der og andre Løfter, som ere givne med Vilkaar, og saaledes er det Løfte, som HERRen i vor Jndgangs Ord giver David og hans Sød: Dersom dine Børn bevare deres Veye, at vandre for mit Ansigt i Sandhed af deres gandske Hierte, og af deres gandske Siæl. Da skal, sagde han, dig ikke fattes en Mand paa Jsraels Stoel.

David var nu gammel, svag og færdig til at gaae al Kiøds Gang, dog vil han først tage her i Ordene Afskeed med hans Søn Salomon, der skulde følge ham i Regieringen. For ham aabenbarer han HERRens Løfte, som uden Tvivl var givet David, da han havde i Sinde at bygge HERRen et Huus og Tempel, hvilket dog efter HERRens Befaling blev opsat til Salomons Tid, som er vidtløftigere at læse 2 Sam. 7. v. 13. Og I Cron. 17. V. II. Da, siger jeg, blev Løftet givet; Thi paa begge Steder heder det: Jeg vil opreyse din Sød efter dig, som skal komme af dit Liv: Jeg vil stadfæste hans Rige, dog paa de Vilkaar, at Salomon, Davids Søn, (hvorved forstaaes tillige alle Salomons Efterkommere) skulde være HERRen en Søn: lyde, tiene, elske, ære, forlade sig paa GUD frem for alle Ting, ligesom en lydig Søn har sin Fader kiær, og har Tillid til ham frem for den gandske Verdens Mennesker. Dette Løfte, som er givet paa slige Vilkaar, fremsætter nu David paa hans Yderste for hans Søn Salomon i vores hellige oplæste Jndgangs Ord, tildeels for at glæde og opmuntre hans Søn ved det Kongelige Embeds Tiltrædelse, tildeels for at formane hans Søn Salomon til hans Kongelige Embeds Førelse.

Tildeels, siger jeg, fremsætter David ovenmedlte Løfte, som en Opmuntrings Tale for hans Søn Salomon, der var endnu ung, og des Aarsage frygtsom, bange og nedslaget over det Embeds Byrde, som han nu skulde paatage sig, og som han ansaae sig for svag til at bære. Dette slutter jeg des snarere, da David taler om Salomon I Cron. 22. V. 5. saaledes: Salomon min Søn er en ung Mand og blødhierdig: Jligemaade da David begynder hans Afskeeds Tale til Salomon med disse Ord: I Kong. 2, 2. Vær frimodig og vær en Mand, hvorved han ligesom

pæger paa og tilkiendegiver enten en Frygt eller en Mistvivl, som han havde fattet til Salomons Kleinmodighed og forsagte Sind ved at paatage sig Regieringen, og strax derpaa efter slige aflagde Vidnesbyrd om Salomon anfører David vores oplæste Jndgangs Ord: **Dersom dine Børn = Mand paa Israels Stoel.** Ligesom han vilde sige: Frygt ey Salome! Ved GUDs Løfte og Ord kommer du paa Thronen: Ved samme skal du befæstes, bestyrkes og bekræftes i Regieringen: Ved samme skal din Sæd Mand efter Mand bestige Thronen: Velsignes paa Thronen, og aldrig miste Thronen; Din Adkomst til dit Sæde paa den, din Beskiermelse under den beroer og grunder sig paa HERrens frivillige Val og store Løfter til mig, din Fader, til dig, min Søn og til alle vore Efterkommere til ævig Tid. I Reg. 2. v. 2. Naar jeg gaaer al Kiøds Gang, saa vær frimodig, og vær en Mand! Den selv samme GUD, som har været min Ophøyelse af Støvet, min klippe til Beskiermelse, min Befrielse af Nøden, mit Slot til Beboelse, mit Lys til Viisdom, min Skat og Deel til Eyendom, min Mættelse i Hunger, min Vederqvægelse i Tørst, mit Skiul i Heede, min Trøst i Anfægtninger, med et Ord: Som i et og alt har ført mig til denne Dag efter hans Løfte saa underlig, naadig og miskundelig: Samme GUD, vil David sige, har givet og derfor skal holde dig de samme Løfter, som ogsaa ere dig givne. I Reg. 2. v. 2. Speyl dig i mit Exempel, og lær deraf, af HERren og skal være din Banere og Ebenezer.

Men naar nu David har opmuntret Salomon ved hans vigtige Embeds Tiltrædelse ved HERrens givne Løfte, formaner han ham ogsaa til hans Embeds Førelse, og derfor anfører de Vilkaar, som Løftet og Forjættelsen er tillagt, og uden hvilken intet af alt det, som er lovet, kand holdes og opfyldes: **Dersom dine Børn, rc.rc. = gandske Siæl.** David kiendte nok, hvor forraskeligt Menneskets Hierte var: J Medgang kand det snart falde til Hovmod: Saaledes gik det David, da han vilde tælle Folket, 2 Sam. 24. V. 2, 3. snart til Vellyst, hvortil han henfaldt just i gode Dage, og da han havde intet at bekymre sig om, 2 Sam. II. Snart til Gierrighed, snart til andre en sand Troende gandske uanstændige Lyster, som Hævngierrighed, Uretfærdighed, og hvo kand opregne dem alle?

Dette og alt sligt havde David erfaret af sit eget Exempel, og derfor frygter for, at den unge Salomon, som ey havde iblant Menneskene nogen Overmand, ved disse anførte guddommelige Løfter skulde lade sig forføre til at gjøre det, som kunde være HERren imod; Des Aarsage er merkeligt, at David, før han bekiendtgjør Salomon GUDs Løfter, anfører de Vilkaar, paa hvilke GUD har givet Løftet: Dersom = og at deres gandske Siæl, og derefter Løftet selv: dig ikke

fattes en Mand paa Jsraels Stoel, hvorved David uden Tvivl sigter til at sætte Salomons Sind i Eftertanke, og opmuntre ham til Alvorlighed, Flittighed, og til Omhyggelighed for hans Embeds Førelse, paa det han i Sinds og Regierings Forfatning kunde naae og faae de ved HERrens Løfte givne Velsignelser, og derfor her i Ordene vil sige: Dersom du og dine Efterkommere opføre eder, som HERren kræver af eder, skal han og holde, hvad han har lovet eder; Men hvis ikke, og her findes Mangel i eder Pligter imod GUD, eders Overmand, eller mod eders Undermand, er hand Tilsagn ophævet og til intet giort.

Betragter man imidlertid noget nøyere Ordene, finde vi, at HERren kræver og fodrer af David og hans Huus tvende Stykker: Det eene er at bevare deres Veye: Det andet, at vandre for GUDs Ansigt.

I begge Fordringer taler GUD om Veye: Thi enskiønt HERren i den sidste Vilkaar og Fordring ey udtrykkelig nævner en Vey, men allene siger: Dersom = J vandre, saa er det soeleklart, at her tales om en Vey; Thi hvor ingen Vey er, kand ey heller være en Vandringsmand.

Imidlertid vise dog Ordene, at der er Forskiel paa disse Veye; Thi de første Veye, som tales om, kaldes Davids Børns Veye, følgelig Menneskers Veye, dog ey saadanne Veye, som adskilles fra GUDs Veye. Es. 55, 8. Disse Veye, ere, rettere sagt, Afveye, som kaldes krumme, Es. 40. V. 4. krogede, Psalm. 125, 5. Fordømmelsens og Fordærvelsens Veye, Rom. 3, 16. Den brede Vey, Matth. 7, 13. Synderens Vey, Ps. I. hvorved Skriften giver tilkiende den Levemaade, som et Menneske i sin naturlige Tilstand uden Naaden, uden Aanden. Uden Ordets Lys bruger, viser og fører, enten efter hans forvirrede og forblindede Forstands Jndsigt og Anviisning, eller efter hans afvendte og forvildede Villies kiødelige Lysters og onde Begierligheds Drift og Førelse. Slig Forhold og fordømmelig Levemaade kaldes Menneskenes egne Veye, dels fordi de ved egne Gierninger og Overtrædelser ere komne ind paa den Vey, ved egne Synder fremture paa den Vey, og til egen Fordømmelse ende den Vey, hvis Ende er Fordærvelse. Phil. 3, 19.

Men disse Veye taler HERren ey her om paa dette Sted: Vel tales om Davids Sads Veye, som vare Menneskers Veye; Men dog saadanne Veye, som HERren selv har viist og veyledet dem til, indfort, bekræftet og vederqvæget dem paa; Saadanne Veye, som ere rette Veye, og gaae lige til det Naades vg Saligheds Maal, som HERren lover ved Veyens Ende. Vel kunde man ved de anførte Davids

Børns Veye forstaae alle de Pligter, som Loven og Evangelium kraver af Mennesket, saa vel i Henseende til det udvortes som til det indvortes; Men da HErren i det foregaaende, som allerede er erindret, taler om en anden Vey for GUds Ansigt, holder jeg for, at de Veye, som kaldes Davids Huuses Veye, give allene de Pligter tilkiende, som Davids Sød og Afkom, hvilke nu vare ved HErrens Løfter udvalgte og befæstede paa Jsraels Throne, skulde vise i deres Regiering mod deres Undersaatter, som *v. gr.* at straffe det Onde, belønne det Gode, hielpe de Fattige, forsvare Rigerne, med et Ord: Giøre det, som en viis, naadig og retfærdig Konge egnet og anstaaer.

Naar det derfor heder: Dersom dine Børn = fattes en Mand paa Jsraels Stoel; Da vil HErren derved, sige saa meget: Jeg har givet det Løfte, at Davids Sød og Afkom skal til ævig Tid vare Konger i Jsrael, dog paa de Vilkaar, saa længede opføre dem, som Konger, mine Fuldmægtige og Stadtholdere, og pleye deres Undersaatter saaledes, som jeg selv har pleyet dem, og i fremtiden vil blive ved at pleye dem med Retfærdighed, Naade og Velsignelse.

Det andet Vilkaar, hvorpaa GUD grunder hans Løfte til David og hans Sød, lyder saaledes: I det de vandre for mit Ansigt. Ved GUds Ansigt forstaaes i den Hellige Skrift nu GUds Egenskaber, hans Herlighed, hans Majestæt i sig selv: Nu andre Steder igien det, hvorved samme for Menneskene er bleven aabenbaret; Og da HErrens Herlighed, Naade og Majestæt aldrig paa nogen Maade er bleven enten i det gamle eller nye Testamente tydeligere lagt for Dagen, end ved vor milde Frelsere JEsu Christum, understaaer jeg mig at sige, at der ved GUds Ansigt paa dette, saavel som paa flere Steder i Skriften forstaaes JEsu, GUD og Menneske, vor Meglere, Midlere og Forløbere i Henseende til begge Naturer; Thi ligesom en Mand kiendes i sar af hans Ansigt, saa kiendes Faderen af Sønnen. Joh. 14, v. 7. Havde I kiendt mig, havde I og kiendt min Fader; Og fra nu af kiende I ham, og have seet ham, rc. i JEsu og hans Væsens rette Billede, Ebr. 1, 3. og ey paa anden Maade. Dernæst ligesom alle Sandser ere samlede i Menneskets Ansigt, her er Følelse, Syn, Lugt, Smag og Hørelse, saaledes ere og i JEsu efter begge Naturer alle de guddommelige Egenskaber forenede, Coll. z, v. 9.

I ham boer al Guddommens Fylde legemlig, cons. Joh. 1,14- Ebr. 1, 3. Ja uden at slutte sig dertil, giver Skriften det end og med tydelige Ord tilkiende; Thi i den Præstelige Velsignelse kaldes han GUds HErrens Ansigt: Lad dit Ansigt lyse over os, 4 Mos. V. 6, v. 26. 2 Mos. V. 33, v. 14. siger HErren ligeledes: Mit Ansigt skal gaae med, cons, v. 15. 25. hvor GUds Søn ydermeere kaldes HErrens

Ansigt. Es.63, v. 9. kaldes han HERrens Ansigtens Engel. Dette Ansigt har været at see baade i det gamle og nye Testamente for alle Troende, fra Skabelsen, eller rettere for Syndefaldet af, og indtil den Levitiske Gudstienestes Indstiftelse omgikkes han med de Troende, ligesom Ansigt til Ansigt. Paa hvad Sted de end vare, kunde de glædes ved dette Ansigtens Beskuelse, og da det var deres Glæde, oprettede de Altere allevegne, offrede allevegne, for deri at betragte dette Ansigt i et Speyl. Siden blev dette Ansigt paa andre Maader tilsyne: I Ørken saaes han i en Skye-Støtte om Dagen, og i en Ild - Støtte om Natten, 2 Mos. G. 33, v. 13. 14.

Derefter satte HERren et vist Sted, rc. Jerusalems Tempel, hvor hans Ansigt skulle vare tilsyne, 1 Kong. 8, 10. HERrens Herlighed JESus opfyldte HERrens Huus. I det nye Testamente derimod sees dette Ansigt klarere og tydeligere, nu ved hans Prophetiske Embede, nu ved hans Præstelige, nu ved hans Kongelige Embede, nu ved Tegn, Velgierninger og underlige Gierninger, nu i hans Fornedrelse, nu i hans Ophøyses Stand, foruden paa utallige flere Maader. Ja ey allene at HERrens Ansigt saaes af Jøderne i Jerusalem og de Jødiske Lande, men HERrens Ansigtens Herlighed saaes og sees i de allerlangst fraliggende Lande og Riger. Naar dette er formodentlig beviist, at der ved HERrens Ansigt forstaaes JESus, bliver da Spørgsmaalet at besvare, hvad HERren kræver ved den Talemaade: At vandre, eller gaae en Vey for HERrens Ansigt? Jeg svarer: Ved den Vey for HERrens Ansigt, forstaaer jeg alle de Pligter, som Menneskene ere skyldige at gjøre i Følge den skrevne Lov og det hellige Evangelium, hvilke ey kunde være Menneskene bekiendte af Naturen, men allene ved HERrens Ansigtens Lys aabenbarede.

Med faa Ord: Den udvortes og indvortes Gudsdyrkelse saa vel i det Gamle som i det Nye Testamente; Saaledes kunde det ey af Naturen vare bekiendt, at Arve-Begierligheden var Synd, at Arve-Synden skulde udryddes, at Sabbaten ssulde helligholdes den syvende Dag i Ugen, at der skulde komme en Frelser, at GUD skulde i det Gamle Testamente dyrkes, og Frelseren afbildes ved Offringer, at HERren havde fastsat visse Tider og Steder til Offringer, beskikket visse Personer til at forrette de samme, fandt en sær Behagelighed derudi, at Frelseren skulde saa vel i det Gamle som i det Nye Testamente søges i en sand Omvendelses Orden, ved Troen annammes, i Troen beholdes, ved Bønnen vindes og overvindes, ved Indlemmelsens Sacramenter tildeeles, ved Ordet opledes, ved Aandens Hielp findes, ved Bekræftelsens Sacramenter beholdes. Kort sagt: Ved den Vey for GUDs Ansigt, forstaaes de Pligter, som den moralske Lov indeholder, og som ey er bekiendt i Naturens Lov: Alle de Pligter, som den

Ceremonialske Lov i det Gamle Testamente, og Evangelium i det Nye Testamente aabenbarer, og ey as Kiød og Blod kunde viides: Alle disse Pligter kalder HERrens Aand her i Ordene: En Vey for GUDs Ansigt; Thi den Vey har JESus selv aabnet og banet for os: Joh. 14, 6. Jeg er Veyen, Sandheden og Livet: Der er ingen, som kommer til Faderen uden ved mig: Den Vey bar JESus selv lært og aabenbaret; Thi han lærer GUDs Vey i Sandhed. Matth. 22, 16.

Den Vey er JESus selv indgangen til. Joh. 10, 9. Den Vey er JESus selv Formand paa. Matth. 16, 24. Vil nogen komme efter mig, han forsage sig selv, og tage sit Kors, og følge mig: Den Vey skal den Troende vandre paa under JESu Opsigt, og derfor heder det: I det de vandre for mit Ansigt, ligesom et Barn gaaer for hans Faders Ansigt, eller en Discipel for ved hans Skolemester, paa det Barnet altid kand være under Opsigt og i Øyesyn, rettes, naar han tager feyl, straffes, naar han gaaer efter eget Tykke, reyses, naar han falder, hielpes, naar han snubler, tages i Forsvar, naar han overfalder, ræddes, naar han kommer i Fare. Med faa Ord: Gaae for GUDs Ansigt med Frygt, Kierlighed og Tillid, ret ligesom en lydige Søn, der gaaer en from Fader allevegne og alle Tider under Syne, og venter igien hans Faders Velsignelse. Derfor siger HERren I Chron. 17, 3. just ved selv samme Løfte. som her i vores Indgangs Ord igientages af David: Jeg vil være ham en Fader, og han stal være mig en Søn, jeg vil ikke lade min Miskundhed vige fra ham, ic. dersom han vil vandre for HERrens Ansigt gaae den Vey til Salighed, som JESus har anordnet, andagtig bruge de Midler, som JESus har indstiftet, gjøre de Gierninger, som JESus har befalet, taalmodig bære de Lidelser, som JESus tilskikker, i alle Ting gaae Faderen ved hans Ansigtets Lys, det er ved JESu Kraft og Naade, under Syne med Troe, Haab og Kierlighed. Begge disse Veye skal vandles, det fordrer HERren, det vil HERren: Men han vil tillige, at det skal skee paa en saadan Maade, at den første Vey helliges ved den sidste, at, naar de regiere som Konger, de da og tillige skal leve som retskafne Jsraeliter, at, naar de efterkomme de Pligter, som Naturens Lov lærer dem, de da og tillige skal vise Lydighed imod det hellige Evangelium, troe paa JESum, og i alle Ting see hen til Troens Begyndere og Fuldkomnere. Ebr. 2, 2. Derfor heder det i vores Indgangs Ord: Dersom de bevare deres Veye, i det de vandre for mit Ansigt, hvormed David vil vise, at begge Vandringer ere fornødne, og begge Veye ere u-adskillelige: En Konge kand aldrig forrette hans Kongelige Embede til GUDs Ære, hans egen Samvittigheds Glæde, eller Undersaatternes sande Nytte, medmindre han er en GUDs Dyrkere i Sandhed, og en troende Jsraelite; Ey heller kand en Konge dyrke GUD, med mindre han er en god Konge, opfylder hans Pligter, som han skylder hans Undersaatter.

Endelig som GUD nok saae, at Menneskene gerne i Almindelighed holde dem allene til det Udvortes, og let kand falde til Hykklerie, og falskelig indbilde dem, at de giøre alt det, de ere pligtige at giøre, naar de vist enten Lovens Gierninger eller den udvortes Gudsdyrkelse, uden at der er skeel eller foregaaet nogen sand indvortes Forandring, saa er det, at HERren her i Ordene tillegger: Dersom dine Børn — i Sandhed af deres gandske Hierte og af deres gandske Siæl. Her beskriver HERren med tvende Talemaader, hvorledes de paa de anbefalede Veye og Vandringer indvortes skulle vare beskafne. De skal vandre, siger jeg, i Sandhed. Sandhed er alt det, som sattes tvert imod Løgn, eller alt det, som er tvert imod Dievelen, vrang Lårdom, den døde Trøe, Arve-Synden, modtvillige Overtrædelser, Hvkklerie og hvkkelske Gierninger, hvilke er idel Løgn, og har sin Begyndelse fra Løgnens Fader.

Altsaa er Sandhed, efter Skriftens Talemaade, GUD selv, hans Søn, hans Aand, hans Ord, hans indvortes Gierninger i Menneskenes Siæle, som i Skriften kaldes det indvortes Menneske, det nye Creatur, den guddommelige Natur, Troe, Haab, Tillid, Hengivenhed og Oprigtighed, hvilke udvortes yttre sig i Menneskens Gierninger, saa vel i Henseende til det udvortes, som og i Henseende til den Troendes indvortes Kald. Naar HERren derfor her siger: De skal vandre i Sandhed, kræver han to Ting, fordi at de skal aflegge Løgn, forsage Dievelen, skye vrang og forargelig Lårdom, der ere som en Lygtemand, der forvilder, udrydde den døde Trøe, der ey allene besmitter Menneskens Hierter, men end og er som et Spindelvæv, Satan har sammenspundet til at fange Menneskene i, som Æderkoppen Fluer, stride imod den gamle Adam og gamle Menneske, der er Satans Handlangere til at forderve, aflegge Synden, som er Satans Gierninger, og al Hykklerie, som er Dievelens Væsen; Kort: Alt det, som er imod Sandhed. Dernæst kræver GUD, at de skal vandre i Sandhed, i Samfund og Foreening med GUD Fader, som har givet Veyen, og derfor vil, at de skal vandre.

I Samfund og Foreening med JESU, der har banet Veyen, og for hvis Ansigt, og under hvis Opsigt de bør vandre. I Samfund og Foreening med den Hellig Aand, der har lært Veyen, og hvis Ledsagelse de skal benytte dem af. I Ordets Lys, som de skal see ved. I en sand Trøe, hvis Kraft de skal gaae ved. I et levende Haab, hvis Ende aldrig beskæmmer. I Oprigtighed, Alvorlighed, Kierlighed og alle Troens Dyder eller Frugter, hvis Belønning aldrig skal blive borte. Videre siger HERren: De stal vandre af deres gandske Hierte, og af deres gandske Siæl.

Jeg vil ey her, da jeg allerede har opholdt eders Kierlighcd længere, end jeg agtede, tale om, hvorledes disse Ord: Hierte og Siæl, i den Hellige Skrift tages, og hvad de bemerke.

Det maa være nok sagt, at de begge betyde eet og det samme, naar de findes hver for sig, og bemerke Siælen med alle sine Krafter; Men naar de findes samlede, som her, har uden Tvivl et hvert af Ordene sin Bemerkning, og tilkiendegives da ved Hiertet: Menneskets Villie og Tilbøyelighed, og ved Siælen: Menneskets Forstand og Indsigt. Naar det derfor her heder: Vandre = af eders gandske Hierte, da kræver HERren en helliget, rensset, bøyet, villig og udi alting hengiven Villie: En Villie, som er begavet og beriget med Kierlighed til GUD, Lyst og Længsel efter GUD, Lydighed imod GUD, Hengivenhed under GUD og Hans Aands Villie: En Villie, som ey er deelt imellem GUD og Verden, men er og tilhører GUD gandske og allene: En Villie, som ey er dobbelt, men enkelt, og allene higer, attraaer og søger efter det eene Fornødne: Saadan Villie sukker David om: Psalm. 86. v. II. Foren mit Hierte til at frygte dit Navn.

Dersom I vandre = af gandske Hierte, Dersom I med saadant Hierte, saadan Villie, saadanne Begierligheder, saadan Iver og Nidkierhed vandre, vil HERren holde hans Løfte, og da skal der ikke fattes en Mand paa Israels Stoel. Naar det heder: af gandske Siæl, kræver HERren en Forstand, som er oplyst, skilt ved sit medfødte naturlige Mørkhed, tiender hans egen Synd og Elendighed, Afmagt, Uformuenhed, HERrens Vrede og Unaade, JESU Værdskyld og Fortieneste, den Hellig Aands ulignelige Gave, Bønnens og AarvaagenhedsFornødenhed, den aandelige Strids Bestandighed, kort sagt, derved kraver HERren af Mennesket, at han skal være i den Tilstand, at ham af vor HERres JESU Christi GUD, den Herligheds Fader, er given Viisdoms og Aabenbarelses Aand, udi hans Kundskab, som er hans Forstands oplyste Øyne, at han kiender og kand tiende, hvilket det Haab er, som han kaldte ham til, og hvilken hans Arves herlige Rigdom er iblant de Hellige. Eph. I, 17. 18. I den Tilstand at Mennesket er kommen til Troens og GUDs Svns Erkiendelses Eenighed. Eph. 4. v. 13.

Af dette, som nu er sagt, seer eders Kierlighed, at HERren vil, at der skal vandles paa de af ham foreskrevne Veye; Men stalden Vandring være retskaffen, skal den skee i Sandhed, i Alvorlighed og den daglige Fornylse: Af gandske Hierte, ved de Krafter, som i Igienfødselen og Retfærdiggjørelsen meddeles: Af gandste Siæl, efter den Indsigt, som HERrens Aand meddeeler ved Oplysningen, og daglig ved Ordets andagtige Hørelse, Låsning og Overvejelse forfremmer og forbedrer. Den udvortes Vandel stal vare et Beviis paa den indvortes Hellighed

og Siælens fuldkomne Overfattelse fra Mørket til Lyset, fra Satans Magt til GUDs Magt, paa Siælens Oprensning, Hiertets Forandring, og heele Menneskets Omskabelse og Dannelse efter JESu Billede og den guddommelige Naturs Deelagtighed.

Dersom de saaledes vandre, skal siger HERren, ey allene mit Løfte til David opfyldes: Dig skal ikke fattes en Mand paa Israels Stoel. Men saa mange, som gaae frem efter denne Regel, skal end og nyde Velsignelse af HERrens Løfter, over dem skal være Fred og Barmhjertighed, og over vor GUDs Israel. Gal.6,16. De skal være JESu Undersaatter, og JESus vil være deres Konge.

Dette er kortelig den Ulighed, som findes imellem GUDs Forjættelser, hvilket var det første, vi lovede at forestille. Nu følger at tale om

II. At de i eet og alt ere hinanden lige, og erfare vi da, at de ligne hinanden deri, at de ere uforskyldte, fuldkomne og visse.

Uforskyldte; Thi hvo har givet HERren nogen Betaling derfor? Hvo har fortient dem? Hvo har udbedet sig dem? Mon de ikke alle gives uforskyldt af Naade? Patriarchen Jacob siger Gen. 32. v. 10. Jeg er ringere end alle de Miskundheder, og end al den Trofasthed, som du haver gjort mod din Tiener; Thi med min Stav gik jeg over denne Jordan, og nu er jeg vokden til to Hærer, og David tilstaaer med Forundring, at HERrens Løfter og Tanker mod Menneskens Børn ere ham, just i Betragtning af Menneskets Uværdighed, ubegribelige, ufattelige, og langt overgaae hans Begreb. Psalm. 144. v. 3. HERre! Hvad er et Menneske, at du vil kiende ham? Et Menneskes Barn, at du vil agte ham? Betragte vi allene det Løfte, som David har faaet i vor Indgangs Ord, maa man ved første Øyekast nok tilstaae, at det var given uforskyldt, ufortjent, ubetalt, og langt overgik Davids Forstand, hvorføre HERren vilde ey allene give ham saadanne store Forjættelser, men end og hans Sæd og Afkom i Ævighed.

Fuldkomne, i Henseende til Løfternes Indhold; Thi ere Gaverne, der ere Følger af Forjættelserne, fuldkomne, som de vist ere, Jac. 1, 17. Al god Gave og al fuldkommen Gave er oven af, som kommer ned fra Lysenes Fader, hos hvilken er ikke Forandring eller Forvendelses Skygge; Saa ere jo ogsaa Løfterne fuldkomne.

Fuldkomne ere Løfterne i Henseende til den, som har givet dem; Thi i Ordene

siges: HERren sagde, den Allerstørste og Fuldkomneste, og fra hvilken intet Ufuldkomment kand komme, tales eller gøres; Fuldkomne ere de i Henseende til Tiden og Længden: De sørste og herligste skal vedvare til ævig Tid. Endelig ere disse Løfter deri hverandre lige, at de ere alle

Visse, og kand ikke rygges; Men efter de givne Vilkaar, til bestemte Tid, og efter varende Omstændigheder, ja end og i Ævighed skal opfyldes. 2 Cor. I, 20.

Ja, GUD holdt meere, end han lovede, GUD lovede med Vilkaar: Dersom dine Børn bevare deres Veye, at vandre for mit Ansigt stal ikke fattes en Mand paa Israels Stoel; Men HERren holdt det dog, ligesom uden Vilkaar i 20 Kongers Tid, hvoraf ikkun 8 vandrede paa den Vey, og efter de Vilkaar, som Løftet var dem givet paa.

Vi have nu da i HERrens Navn kortelig talet om i Anledning af de hellige oplæste Indgangs Ord,

GUDS uforstylde men fuldkomne Løfte til David om hans og hans Sæds Lyksalighed. Og deri viist, at GUDs Forjættelser i Almindelighed ere:

I. I et og andet hinanden ulige, og

II. Hinanden i eet og alt gandske lige.

Alt dette betragter David, og da han ey veed, hvad han skal giengielde GUDs Kierlighed med, falder han paa de Tanker at gjøre HERren et Løfte til Taknemmeligheds Tegn, og om dette Løfte taler Texten: Jeg vil synge dit Navn Lov, som beviser sin Konge store Saligheder, og gjør Miskundhed imod sin Salvede, imod David, og imod hans Sæd ævindeligen. Hvori vi uden videre Indgangs Tale kortelig ville forestille:

Dauids velforskyldte, men ufuldkomne Løfte til GUD om Taknemmelighed for hans og hans Sæds Lyksalighed.

Og deri at betænke:

I. At Dauids Løfte er velforskyldt, men ufuldkommen.

II. At Davids Løfte er læreriig, og bør at efterfølges.

Men forend vi gaae videre, da sukke alle Hierter: Da bede alle Læber: Sødste Jesu! Du som selv har befalet os at randsage Skrifterne, giv, at vi saaledes maatte randfage dem, at vi i dem maatte finde dig, og i dig den ævige Salighed! Amen.

Elskeligste og med Iesu Blod dyre Igienkiøbte!

Det vi denne Sinde i Godefrygt med hverandre i Textens Anledning kortelig have at overveye, er denne Hoved-Lærdom:

Davids velforskyldte, men ufuldkomne Løfte til GUD om Taknemmelighed for hans og hans Sæds Lyksalighed.

Og deri at betænke:

I. At Davids Løfte er vel forskyldt, men ufuldkommen.

Og dernæst

II. At Davids Løfte er læreriig, og bør at efterfølges.

Kilde

Det Kongelige Bibliotek

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Oplysningstiden, Prædiken, Prædikener fra 1700-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/broder-brorsons-jubelpraediken-for-100-aret-for-enevaelden>